

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Biroul de Adm. la
ZIARA LIBERTĂţii BRAŞOV
Telefon 226
Abonament anual 200 lei
Pentru străinătate 500 lei
Anunţuri, reclame, după tarife

fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare în fie-care zi de lucru

Un nou record criminal al regimului şobolanilor:
Se exclude un deputat opoziţional în absenţă
luându-i-se dreptul de apărare, iar dreptul de in-
terpelare a fost suprimat sine die.
Oare ziua de mâne ce ne va aduce?!

OPOZIŢIA UNITĂ NU IA PARTE LA DISCUŢIA CONSTITUŢIEI

Parlamentarii Opoziţiei unite întrunindu-se ieri la amiază, au dat următorul Comunicat:

„Partidul naţional român şi partidul ţărănesc, consecvente cu hotărârile din trecut, răspunzând voinei naţiunii şi-au dat toate silinţele, ca prin mijloacele legale, să împiedice luarea în considerare a proiectului de Constituţie al guvernului liberal.

„Cu toate stăruinţele deputaţilor partidelor Opoziţiei unite şi cu tot protestul opiniei publice, guvernul loviturilor de Stat şi parlamentul urnelor furate, în noaptea de 19 Martie, a votat luarea în considerare a proiectului de Constituţie.

„Deputaţii şi senatorii partidelor unite, desolidarizându-se complet de răspunderea şi urmările acestei nelegiuiri, protestând din nou în contra acestei încercări de a impune ţării prin un parlament ilegal noua aşezare de stat, au hotărât să nu se mai prezinte în parlament cât timp va ţine parodia desbaterii pe articole.

„Se vor prezenta numai în ziua destinată pentru dezvoltarea interpelărilor. În acest timp lupta extraparlamentară va continua în toată ţara în conformitate cu planul stabilit“.

Cu prilejul constatării de ieri, parlamentarii Opoziţiei unite au mai hotărât să ţie întruniri publice şi în nouile provincii, conţonitent cu cele cari le vor ţine în Capitală şi oraşele din Vechiul regat.

Opoziţia unită va ţine *Duminecă, 25 c.*, două mari întruniri publice, una la GALAŢI, la orele 9 dim., alta la BRAILA la orele 2 d. a.

Vor lua cuvântul d-nii: Iuliu Maniu, şeful Partidului naţional român, Al. Vaida-Voevod şi alţi fruntaşi ai Opoziţiei unite.

Prăpastia...

S-a relevat la timp în presă că cu prilejul audienţelor fruntaşilor Opoziţiei la Palat, Suveranul, după ce a ascultat destăinuirile pe cari un fruntaş al Opoziţiei le făcea asupra abuzurilor şi ilegalităţilor guvernului în alegeri, M. Sa Regele s-ar fi exprimat că are *cunoştinţă de toate acestea*.

Explicaţia, că cu toată această afirmaţie, M. Sa a dat înalta aprobare ca deputaţii teroarii şi urnelor furate să formeze Parlamentul guvernului M. Sale, nu o putem găsi decât într'un singur fapt: cei-ce au „Justificat“ teroarea şi jaful urnelor cu motive de „mari interese de Stat“, au căutat ca cu aceleaşi motive să înduplece şi pe Rege la aprobarea operei lor.

Numai aceasta poate fi explicaţia. Să zicem, deci, că Suveranul a fost sedus.

Dar afirmaţia de mai sus a M. Sale este o recunoaştere că şi dacă nu la început, dar mai târziu totuşi s-a convins Suveranul ţării de această seducere, care însemna deja un gol între Palat şi popor.

Natural, că după orice recunoaştere a unei greşeli — supunând numai intenţii curate — se aşteaptă o reparare a acelei greşeli.

A sosit vremea depunerii în Parlament a proiectului de Constituţie.

Ori-şi-cine se aştepta ca Suveranul să manifeste o anumită rezervă faţă de opera nenorocită, — intitulată „Constituţie“ — a celor ce îi mai seduseră odată.

Ce se întâmplă însă?

Cu toată protestarea tuturor partidelor politice, cu tot protestul presei, cu toată împotrivirea ţării întregi, opera liberală primeşte din nou aprobarea prea înaltă. Iar atunci când poporul vrea să pornească în faţa Palatului ca să convingă pe Suveran că nefasta operă liberală, care primise aprobarea regală, era un jug pentru supuşii Măriei Sale, calea spre Palat a zecilor de mii de cetăţeni a fost închisă cu cordoane militare, şi dela Palat li s'a trimis vorbă că M. Sa a plecat la vânătoare....

Ori, dacă Regele este al ţării, nu ştia Suveranul că în acea zi poporul vroia să se apropie de Palat şi să-i arate prăpastia, pe care guvernul său a să-pal-o şi o adăceşte tot mai mult între ţară şi Suveran?
Nu ne putem închîpui ca Suveranul

să nu fi ştiut acest lucru. Şi cu toate acestea poporul, în drumul său spre Cel ce plecase la vânătoare, a trebuit să se lovească de puştile şi baionetele armatei.

Iată deci, cea mai vorbitoare dovadă că poporul nu este împotriva şi nu fuge de Suveranul ţării.

Iar dacă lucrurile se petrec tocmai invers, vina nu mai poate fi a poporului. Este o vorbă românească:

„Cine jude de tine, nu te poate suferi“.

Să nu se uite deci că poporul nu mai poate suporta ca dragostea lui faţă de Suveran, să fie răsplătită cu dureroasa învăţătură a proverbului de mai sus.

Să se înţeleagă acest lucru peste tot unde trebuie înţeles şi până când nu va fi prea târziu.

D-l Vaida despre bataile din Camera

Într'un interview acordat ziarului „Lupta“, d-l Vaida vorbind de scenele ruşinoase din şedinţa de Marţi a Camerei, a spus între altele:

„Şi mai ruşinos a fost atacul pregătit de bătauşii majorităţii asupra celui mai slab fiziceşte dintre parlamentarii Opoziţiei, şi anume asupra deputatului *Munteanu*, pe care l-au prins între bănci şi pereţi, când rămăsese numai el dintre ai noştri în incintă şi l-au bătut mişeleşte.

„A trebuit să revenim noi, cu forţe unite ca să-l putem scăpa.

„Alt caz este al senatorului *Sorbala*, pe care l-au prins la garderobă, pe când se îmbrăca, d-nii chestori *Manolescu-Strunga* şi *Dobrescu-Tulcea*. Acesta din urmă, a palmuit pe senatorul *Sorbala*, care era pus în imposibilitate de a se apăra.

„Iată în ce condiţiuni a început votarea Constituţiei, acei cari se laudă că vor întrona prin ea ordinea!“

O scrisoare către Rege

D-l *Major C. Ştefănescu-Drăgăneşti*, fost adjunct al A. S. R. Principele *Nicolae*, publică următoarea scrisoare deschisă către M. S. Regele în ziarul „Epoca“:

Majestate,

Ca unul ce am fost mai mult de doi ani, credincios servitor al Tronului, pe lângă A. S. R. Principele *Nicolae*, în anii cei mai gingaşi ai tinereţii Sale, am venit astăzi la Palat pentru a cere Majestatei Voastre şi M. S. Regina o audienţă în scopul ca să comunic diferite chestiuni în inimă legătură cu acel serviciu.

Vroiam să arăt între altele cum din mijlocul ţărănimii mă ridicasem la această demnitate unde numai tactul şi meritul m'au putut menţine *atâta timp cât am crezut*, dar totodată vroiam să arăt cu probe materiale ce grozavă luptă am dus împotriva ticăloşilor a doi poliţiani liberali care lucrau desperaţi să mă gonească de lângă *Măria-Ta*.

Unul, omul d-lui *Vintilă Brătianu* mă redusese literalmente la foame cu soţia şi patru copii.

Altul omul d-lui *Ionel Brătianu*, a fost instrumentul făţarnic al celei mai dureroase intrigi ce s'a ţesut contra mea.

D-l *Zănescu* intrând la d-l mareşal al Palatului, general *Angelescu* pentru a-l vesti sosirea mea în scopul de mai sus, d-sa mi-a trimis răspuns că e grăbit să plece, fără nici un alt adaos impus şi de răspunderea d-sale şi de atenţunea ce o merită cei-ce au dovedit prin fapte devotamentul şi serviciul lor credincios.

Adânc mâhnit m'am resemnat, rămânând să denunţ publicului toate adevăratele atunci când imanitatea parlamentară îmi va garanta libertatea cuvântului.

Pe de altă parte vroiam să informez pe Majestatea Voastră că toţi, oameni din ţară conducători ai curentelor de răspundere vitoare ca d-nii: *Iuliu Maniu*, *Vaida-Voevod*, *Matei Cantacuzino*, *Nicolae Iorga*, *Ioan Mihalache*, general *Averescu*, *Toma Stelian* etc. cer alături de întreaga opinie publică nefalsificată cu bani, ca să nu se voteze sub baionete *Constituţia Nouă* şi să nu jure *Majestatea Voastră* pentru respectarea ei căci o mare prăpastie s'ar săpa prin aceasta între Tron şi Naţiune.

Trebuia ca aceste grele rânduri să le trimit în plic închis, însă iertaţi-mă Majestate, am pierdut încrederea că plicul s'ar putea strecura printre pânzele

ce s'au lăsat de *Curteni* între *Măria-Ta* şi Naţiune.

Nădăduesc însă, că ziarul acesta va fi pus pe masa *Domnului tuturor Românilor* de vre-unul care a văzut la laşă urgia ce am înfruntat apărând ca *Procuror militar* acum trei ani, persoana Majestatei Voastre împotriva unei acuzaţiuni că părăsise partidul liberal.

Să trăiţi Majestate!

Major *C. Ştefănescu-Drăgăneşti*,
avocat.

Splendri.

Constituţia liberală la Senat

Modificări la capitoul despre libertatea presei. Un acord între biserica ortodoxă şi cea unită.

Senatul a adoptat amânarea discuţiunii articolelor 18, 19, 20 şi 21 privitor la regimul proprietăţii şi a naţionalizării subsolului precum şi a articolului 23 privitor la libertatea conştiinţei.

La articolul 23 despre *căsătoria religioasă* Mitropolitul Primat a propus amendamentul ca să se prevadă în Constituţie *obligativitatea cununiei religioase*. Amendamentul a fost respins cu 56 voturi contra 38.

După o discuţie mai lungă s'a primit la articolul despre *libertatea presei* următorul amendament:

Se vor judeca de *tribunalele ordinare* îndemnurile directe la asasinat şi rebeliune, în cazurile când n'au fost armate de execuţiune“.

Calomniile, injuriile, difamaţiunile aduse particularilor sau funcţionarilor publici, oricare ar fi atinşi în viaţa lor particulară“.

La articolul, care vorbeşte despre *„biserica dominantă“* s'a ajuns la următorul acord între biserica ortodoxă şi unită română. Articolul 22 a fost redactat în sensul următor:

„Biserica creştină ortodoxă şi biserica unită sunt româneşti. Biserica ortodoxă va fi dominantă în Stat, iar biserica unită are întâietate faţă de celelalte culte“.

Mitropolitul primat *Miron Cristea* şi mitropolitul *Suciu* au mulţumit Senatului, pentru modul înţelept cum au urmat cerţurile religioase din Ardeal.

Lupta contra Constituției liberale

Discursul deputatului I. AGĂRBICEANU rostit

în ședința dela 13 Martie a Camerei.

— Fine. —

Munceam deci, ajutam și eu cum putem. E nelocul său să vorbesc aici despre ce-am făcut eu. Marii făuritori ai unirii nu-s nici unul de față aici, ei dorm somnul de veci sau duc o viață chinată de invalizi. Dar fiindcă d-l Duca a vorbit de ajutoare, în ce mă privește, mai trebuie să spun că m'am oferit corespondent de războiu, am cerut să fiu propagandist în vremea refacerii naționale, am ținut conferințe la cercetași.

(D-l Duca: Nu vorbesc de d-ta singularic, ci de ajutorarea refugiaților. În ce te privește pe d-ta, îmi arăt regretul că de patru ani nu faci decât să propagi ura între frați!)

Oratorul: Mărturisesc cu adâncă recunoștință că după ce am ajuns în Moldova, refugiații am fost ajutați, și de guvern și de populația Moldovei, atât cât le au stat în putință pentru vremile acelea. Dar bănuiala că suntem trădători și spioni, aruncată la început, ne-ars de rușine sufletele, și nu am putut-o uita până azi.

Vedem că acuza, cel puțin pentru noi, dăinuiește și azi.

În ce privește ura, pe care d-l Duca spune că aș propaga-o de patru ani, eu afirm înaintea lui Dumnezeu și a conștiinței mele că eu nu am adăncă iubire de neam și de patrie. Dacă a vedea reiele de care moare un neam, a le biciui și a voi să le îndreptezi, se cheamă ură, apoi de aceasta sunt vinovați toți intelectualii aceste țări, și toate straturile sociale?

Dar poate națiunea liberală s'a substituit Națiunii române de când a venit guvernul liberal la putere! Poate de atunci a intrupat virtuțile noastre de rasă în așa măsură, încât ne putem da legăși burduf în mâinile ei să facă din noi ce va vrea?

Guvernarea liberală.

Dar în guvernarea sa partidul liberal s'a arătat cu totul lipsit de aceste calități de rasă: responsabilitatea în fața conștiinței, deci moralitatea publică, suprapunerea intereselor obștești celor particulare, dreptatea socială prin peiformă împărțire a dreptății.

Ce mai are de-a face românul „cinstit și de omenie” cu lovitura de Stat și fraudele electorale săvârșite dela începutul guvernării liberale? Unde mai e, deci, urmă de responsabilitate de conștiință și de moralitate publică?

În locul principiului le-a suprapune întresele obștești celor particulare, națiunea liberală, un fel de sectă, a introdus și aplică principiul interesului de partid mai presus de toate. Cine nu se ține de secta liberală, n'are că căuta în dragătoriile acestei țări; interesele economice care nu-s ale sectei, nu merită să fie respectate.

În locul legalității și a dreptății sociale, ne-am trezit cu cel mai crâncen absolutism, Voiața guvernului Brătianu e azi lege și singura lege, pentru întreaga Românie-Mare.

Iată, deci, dovedit, că nici din punct de vedere constituțional, nici legal, nici din punct de vedere etic, națiunea liberală reprezentată în așa zisele majorități nu reprezintă Națiunea română și nu e în drept să aducă noua Constituție, care e pactul fundamental între Națiune și Suveran.

Ce ați spune d-voastră, dacă într-o noapte un tâlhar ar intra în casa unui om, l-ar ucide, i-ar împărășia familia, s'er face el stăpân și s'er pune să dea porunci?

Dar în alegerile generale și cele parțiale, mai în urmă la cea dela Ighiu, s'a făcut o crimă și mai mare: ucisă a fost însăși voința Națiunii, manifestarea liberă a căreia o cheazău legea votului universal suspendată.

D-voastră spuneți că nu-s parlamentar lucru, nu-s europeanesc, nu-s românesc, ceea ce face opoziția în Cameră. Dar e și a fost un parlamentar, mai europeanesc, mai românesc, și valdați atâtea mandate falsificate? D-voastră n'ați înțeles că această atitudine va provoca rezistența Națiunii?

D-voastră spuneți că vorbesc cu ură.

Dar înainte au vorbit alții despre națiunea liberală, cari v'au zugrăvit în culori cu mult mai tari. Au vorbit Coșbăniceanu, M. Eminescu, N. Iorga, dela care am învățat să iubesc națiunea împintată din Vechiul regat. Aduceți-vă aminte cum v'a zugrăvit Eminescu. Nu și-au iubit aceștia neamul? Au vorbit cu ură?

Ce vom face?

Inercarea de a se impune țării o Constituție prin absolutism, ar însemna că Națiunea noastră, îndată după unire, e bolnavă greu. Unde e sănătate morală, nu e neoz de absolutism. Dar din fericitare, bolnavă, obosită sufletește, e numai națiunea liberală, care vrea să reprezinte însăși Națiunea română. De aceea se folosește de măsuri absolutiste, căci cine e bolnav greu, se folosește și de mijloace extreme pentru a-și mai prelungi viața.

Înainte cu câteva decenii marele poet, văzând boala de care suferă România, spunea:

*Rămâneți în umbră sfântă Basarabi
[și voi Mușatini,
Descălecători de țară, dătători de
legi și datini.*

Noi o vom face acum? Noi ne vom pleca genuchiul la pământul sfânt al patriei și-i vom chema să se ridice din umbră pe marii dătători de legi și datini, ca împreună cu poporul lor, adunat azi din toate țările vechi românești, să întemeieze noul Stat român pe temelul legilor.

De vorbă cu alegătorii

După alegerea dela Ighiu.

La 3 zile după furia deslănțită asupra cetățenilor din circumscripția Ighiu, trecând prin comunele Meșeș, Găureni, Poiana și Tăuși, în tovarășia unui student, am putut constata multe.

Cum a prins poporul de veste, că suntem în comună, alerga din toate părțile, cerând să ne vorbească. Era o jale să ascultîm tânguile acestui popor demn. Cei mai mulți ne povesteau cu lacrimi în ochi.

Suntem un popor bătut de D-zeu, noi, acești de pe Valea Ampoiului, spunea țăraniții noștri. Noi nu avem în comunele noastre nici un intelectual, care să ne îndrume spre bine. Acum mai nou și părintele Urșa din Meșeș, ne-a îndemnat, Duminecă la biserică, ca să fimem cu liberalii, că ne-au promis, că ne vor face școală și biserică. Noi însă am ascultat de glasul inimii noastre și neputând aștepta nici un bine dela acei cari se pun asupra noastră cu puterea, cari ne umplu satele de jandarmi și cari ne fură voturile, am hotărît sus și tare, că vom vota cu toții pentru candidatul Partidului național, partidul care a fost cu noi în cele mai grele suferințe, care nici când nu ne-au părăsit, nici când nu ne-au mințit.

Eram plini de mândrie când am văzut, că toți alegătorii din aceste 4 comune, cu un singur gând, au votat toți cu candidatul Partidului național.

Nici un singur vot țărănesc din aceste 4 comune n'a fost dat pentru candidatul partidului liberal. Pe stradă călcăm numai pe bilete vinete, de-ale candidatului partidului liberal, pe care le adusesse alegătorii cu ei, ca să arate la toți, că ei s'au purtat cinstit, ba unii au lipit astfel de bilete pe stâlpii de telegraf. Luni dimineața, când au sosit Țelarii cu trenul și am aflat că toți sunt cu noi, și auzind vestile bune dela Ighiu, am strigat: A noastră e izbânda! Dar durere, la desfacerea urnei am rămas uluiți. Toate voturile noastre, date Duminecă, peste noapte au fost furate și preschimbate în voturi liberale, și numai acelea au mai rămas în urnă, pe cari le dăduseră Țelarii Luni. Ne pare rău că nu am știut, că pe bărbatul nostru de încredere l-au scos afară cu baloneta din sala de vot. Am fi tipărit noi urna, de nici un vot nu ni s'er fi furat.

Am auzit că domniile liberali au avut obraznicia să și benchetuiescă de bucuria acestei „îvingeri”.

Noi plângem și domniile benchetuiesc.

Cetind gazetele...

Pisescu-Scărnabat iarăși face spume la gură!

Cică nu poate tolera atitudinea Opoziției...

— Auzi d-ta, obraznicie!... Niște făcuți scăpați în noaptea Sf. Arthur, să aibă impertinența să se încrunte la banca ministerială!...

La zid cu ei! — ce mai atâta turavura...

Noi nu ne mirăm de revolta acestor obraze fine. Toți Krefeldiștii și pușcăriași amnestiați sunt obraze subțiri. Nu le prea convine gălăgia, nici scărmanarea.

Dar mi-te când mai simți și că săculețul cu grăunțe e pe ducă, călare pe Carpați de-al fi, și trebuie să-ți pierzi sărita.

— Ce reprezentați Dv., care stați în colț, în Parlamentul acesta? — a întrebă d. Alecu Constantinescu, ministru, ghiuși și al jirului din România-mare pe reprezentanții Opoziției din Senat.

— Adevărata voință a alegătorilor! — fu răspunsul.

Reprezentanții Opoziției au uitat cu cine vorbesc.

Eu, în local lor, aș fi răspuns așa:

— Reprezentăm pe cultivatorii de curuz, cărora le-ar trebui câteva băgici de porc ca să le mai zurie la urechile miniștrilor, doar s'er mai trezi, până ce nu-i prea târziu.

Și sunt sigur că i-ar fi înțeles mai bine.

A vorbi cinicului cum vorbești omului cum se cade, e ca și cum ai vorbi porcului despre Constituție.

Cu fiecare om trebuie să vorbești cu vorbe din dicționarul lui, dacă vrei să te înțieagă.

„Urmările generale ale războiului s'au răstrânt asupra noastră cu o gravitate

care în mod normal putea fi evitată. Și aceasta, nu din vina altora, ci din propria noastră vină”. („Viitorul” dela 11 Martie a. c.)

Și normalul ar fi fost, dacă cei care rămăseseră cu 7 mandate, ar fi fost puși la carantină, iar nu pe capră, dându-li-se hățurile Țării în mână.

Toată pasărea pe limba ei piere!...

Tot acolo:

„De abia de un an România a pășit pe drumul unei consolidări temelnice. (Înțelegeți. De când au încălcat liberalii puterea!) De abia de un an România are un guvern capabil să abordeze și să deslege marile probleme ce stau deschise de atâtea vreme și pe care anul de după războiu n'au făcut decât să le agraveze

Ceeace a minat, însă, un războiu, ceeace au dezorganizat cei câțiva ani de guvernări slabe sau abuzive (atunci s'au maltratată alegătorii și s'au furat urnele etc. etc.) nu se poate restabili în câteva luni. Este un adevăr pe care orice om onest și cu judecata sănătoasă trebuie să-l recunoască”.

Noi, ca oameni onști, punem mâna pe inimă și recunoaștem înaintea lumii întregi că: urmările războiului într'adevăr nu se pot lecu într'un an.

Nu mai cât liberalii nu sunt dispuși să recunoască că: dacă într'un an, al patriei după războiu, nu se pot lecu aceste rele, cu atât mai puțin se puteau ele lecu în primul an după războiu, cu un aparat administrativ liberal în cărcă în 3 luni, cât a stat guvernul Valda la conducere. Așa ar spune logica oamenilor onști.

Logica liberală glăsuiește însă altcum: conform codului onesităților liberale-constantinescane.

La Senat, cel ce a iscălit și trimis la 21 Sept. 1916 împreună cu urgisitul de V. Mangra „Sensoarea deschisă”, venerabilului cler și popor drept credincios român, din D-zeu păzita mitropolie a Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania” a vorbit de România de azi ca de „Daco-Romania felix”.

Credem, zău! Căci în cea mai ticăloasă țară din lume, fața sa ar fi adas cu sine cel puțin pierderea scaunului avut.

La noi însă, potrivit programului liberal de consolidare și de ierarhizare a valorilor morale a fost săltat pe fuștelui cel mai înalt al scării demnităților bisericesti.

— Eu, am ajuns unde nici visurile cele mai îndrăznețe n'ar fi cutezat să mă salte, și-a zis I. P. S. Sa — deci, cum să nu fie țara asta România-felix?!

Ergo: Pace vouă! De căt, nația din Ardeal are o vorbă: Să-i sară ochii cui n'o văzut fără mai fericită!

I. P. S. care, înainte de a se călugări, aduna proverbe și zicale de-ale poporului, de bună seamă o cunoaște.

Nișă Codoraște.

Conducătorii clubului național din calea Victoriei au hotărât să dea în judecată pe d. general Nicolescu, prefectul poliției Capitalei, pentru pagabele aduse Duminecă seara când clubul a fost inundat de apa pompată de pompieri.

Partidul național român din județul Argeș

În ziua de 12 Martie 1923, ora 9 seara s'a ținut în Pitești adunarea membrilor Partidului național român din județul Argeș, prezidată de d. Nic. Brânzeu profesor fost prefect, ca cel mai în vârstă dintre membrii.

Se da citire punctelor puse la ordinea zilei și se la următoarele hotărâri care se primesc cu unanimitate.

1) Se adoptă în totul Programul Partidului național român de sub șefia d-lui Iuliu Maniu.

Se aprobă atitudinea și lupta ce se duce de Partidul național în colaborare cu cel țărănesc pentru salvarea țării și reîntronarea legalității.

Se dă tot sprijinul pentru consolidarea și extinderea Partidului național în toate comunele din județ.

2) Se alege pe timp de 2 ani comitetul central executiv dinu înțreg județul Argeș și compus din d-nii Nic. Brânzeu președinte de onoare, Al. Dimitrescu președinte activ, C. Vișineanu vice-președinte, Sp. Emanoil secretar, N. Iliescu casier și dr. S. Bechiș, T. Cerchez, Vasile Purcăreanu, C. Dan, C.

Caramitru, D. I. Ghimpa, C. Albu, R. Macarie, Tr. I. Dumitrescu, G. Hașu, N. Giuroiu, Al. Giuroiu, I. Pandele, D. Brândză, M.h. Ionescu, M. D. Moțescu, Gogu Cernătescu și C. Ivan membrii.

3) Se autoriză acest comitet de a reprezenta organizația cu depline puteri ori când și ori unde va fi nevoie; de asemenea să ia parte la orice manifestație se va cere și recomanda de către șeful sau comitetul central al partidului național București.

4) Se autoriză închirierea unei săli pentru club și scoaterea unui ziar local. În fine, comitetul este autorizat a exprima șefului Partidului național român aderența și încurajarea la luptă.

Scrisoarea părintelui Drăghici

Părintele Drăghici, care a fost exclus în absență pe timp de 30 zile, ceruse printr-o scrisoare președintelui Camerei ca să fie judecat în ședința de azi, Joi, (ziua interperării) pentru a se putea apăra. Precum vedem președintele a disconsiderat această cerere în dreptăție, lăsând să fie exclus părintele Drăghici fără a se fi putut apăra. Fără comentari!

Ultima oră telefonică

CUM SE VOTEAZA CONSTITUȚIA

Ședința de ieri a Camerei: Dictatura liberală. O nouă excludere. Camera liberală răpește dreptul de interpelare.

BUCUREȘTI, 22 Martie.

Cu toate că Opoziția n-a luat parte la ședința de ieri, în urma hotărârii de-a nu participa la ședințele Camerei liberale decât în zilele de interpelare, ședințele sunt destul de agitate și se aud chiar din rândurile majorităților liberale *aspre apostrofări aruncate băncii ministeriale și prezidiului.*

În ședința de ieri a Camerei a domnit o atmosferă dictatorială. Deputații liberali nu sunt lăsați să vorbească, căci președintele sau miniștrii nu admit nici o critică a proiectului de Constituție. Din cauza aceasta tot timpul era zgomot, din care se deslușiau protestări, apostrofări aspre la adresa dictatorilor. Se strigă: *protestăm în contra închiderii discuției, nu mai putem suferi un astfel de tratament inchizitorial!*

Se constată de altfel numeroase greșeli de formă și fond în redactarea proiectului, dovadă că acesta a fost ticluit în pripă și a rămas neperiat în comisie, cu toată „competența liberală” cu care se laudă acaparatorii țării și călăii voinței Națiunii. Președintele, miniștrii sau raportorul comandă să nu se vorbească sau să se voteze. La semnul dat majoritatea mamelușilor aplaudă sau votează în timp ce minoritatea liberală mai conștientă protestează și se agită.

Ca această ședință pur liberală să nu fie lipsită de noi ilegalități față de Opoziția unită, s'a mai exclus în absență pentru 30 zile părintele Drăghiciu și s'a hotărât ca atât timp cât se va discuta Constituția liberală, să se caseze dreptul de interpelări și comunicări. Această măsură abuzivă și contrară regulamentului, luată de guvern, este menită să pună guvernul la adăpostul interpelărilor, pe cari le-a anunțat Opoziția și cari sunt atât de neplăcute guvernului.

Pe străzile Capitalei baionete, iar în Cameră botnița!
Iată mijloacele medievale, cu ajutorul cărora liberalii vreau să-și treacă Constituția!

Despre ședințele de ieri ale Camerei primim următorul raport telefonic:

In ședința de după amiază se primește propunerea deputatului Juca, ca în vederea „lucrărilor urgente și importante ce are de rezolvat Camera” să se țină și ședințe de noapte.

Se votează apoi pe rând fără modificări sau cu mici schimbări neesențiale articolele 7-15.

La articolul pedeapsa cu moarte se înlocuiește cuvântul „reînflințare” cu înflințare. Textul se votează astfel: **Pedeapsa cu moarte nu se va putea înflința afară de cazurile prevăzute de codul militar în timp de război.**

Se votează apoi articolele 18 și 21.

La articolul 22 despre „libertatea credinței”, d-l N. Iorga cere ca biserica ort. română să se bucure de o *autonomie largă sub controlul financiar al Statului. Politică să fie înălțurată din biserică.*

Vorbește d-l Banu, care aduce elogiul marelui Șagun. În cele din urmă se votează articolul în sensul cum a fost votat de Senat. (Vezi articolul „Constituția liberală la Senat” N. R.) O lege specială va fixa drepturile și organizația unitară a bisericii ortodoxe.

Ședința se încheie la ora 7 jum. para.

Ședința de noapte.

Deputatul Juca propune, ca până la terminarea dezbaterilor Constituției să nu se poată face interpelări. Majoritatea aprobă cu însuflețire ca ușurată de-o mare greutate.

Camera aprobă excluderea părintelui Drăghiciu (dep. țărănist) pe timp de 30 zile pe motiv că sub banca d-sale s'ar fi găsit rămășițele fiolelor cu gaz sulfuric, care a produs cunoscuta panică din ședința de alături după amiază.

Discutarea articolului despre „libertatea presei” se amână pe mai târziu. Se începe discuția articolului 22.

Pentru a face posibil și celor cu stare materială mai puțină să se îmbrace cu toată scumpetea, în mod răspunzător situației pe care o ocupă, **am deschis în depozitul meu o secțiune pentru oei cu**

STARE MIJLOCIE

853

unde se pot confecționa în mod solid!

32-0

VIENA.

BRAȘOV.

Surprizele Brățienilor.

S'au bucurat Brățienii că și-au scăpat Parlamentul de Opoziție. De surprize neplăcute n'au scăpat însă. Și acum le vin aceste surprize din partea propriilor lor aderenți.

În ședința marelui comitet bugetar ținută ieri dimineață, deputatul Traian Lalescu, raportorul subcomisiei bugetare a Ministerului de finanțe a înfruntat pe d-l ministru de finanțe V. Brătianu, imputându-i că cele 500 de milioane, pe care le-a înscris în buget ca spor la salariile funcționarilor, nu rezolvă problema, ci constituie o nouă amăgire. D-sa a pretins ministrului de finanțe să rezolve integral chestia îmbunătățirii salariilor funcționarilor, ca să se înlăture agitațiile și frământările dintre funcționari.

D-l Vintilă Brătianu surprins de acest atac, a ripostat că atât poate face și dacă comitei și majorității parlamentului nu-i place soluția sa bugetară, n'are decât să n-o voteze, căci d-sa e gata să demisioneze imediat, trecând locul altor competențe.

După părerea d-lui Vintilă — ori că-i bună, ori că-i rea soluția bugetară a d-sale — trebuie să fie pe placul tuturor. Astfel țara va avea să îndure marea durere, de a pierde din fruntea departamentului finanțelor strălucita competență a d-lui Vintilă.

Și-i dorim țării din toată inima să încerce cât mai curând această durere.

Examinarea contrapropunerilor turcești

Londra. — (Rador). Azi a început conferința specialiștilor englezi, francezi și italieni. Examinarea contrapropunerilor turcești va dura o săptămână. Venizelos, chemat de guvernul englez, va pieca la Londra.

Bătăi, schingiuri și gemete

Ca să ne facem o închipuire de modul cum sunt tratați cetățenii României-Mari pentru că au cnezat să manifesteze în contra Constituției liberale, reproducem după „Adevărul” următoarele fapte rușinoase petrecute în legătură cu manifestațiile din Capitală:

Lăsând la o parte faptul că mulți cetățeni au fost maltratați de soldații și ofițerii, chiar de ofițerii superiori, cari ocupaseră Capitala, vom arăta că în cursul zilei de ieri și mai ales în cursul nopții, s'au făcut peste 100 arestări.

Cetățeni pașnici cari luaseră parte la întrunirea de la „Dacia”, au fost urmăriți individual, de către soldații și agenții, lăsați să treacă pe străzi lăturnice și aci prinși de guler, erau declarați arestați. Mulți dintre ei au fost bătuiți în momentul arestării, chiar pe stradă.

Duși la prefectura de poliție, erau interogați după un formular anumit. Prima întrebare ce li se punea era aceea dacă sunt sau nu înscrisi într-unul din partidele unite. Totuși li se adăda acuzajă, că au insultat armata și dinastia. Imediat apăreau 2-3 agenți sau ofițeri cari confirmau că au văzut în balconul clubului sau pe stradă pe cei arestați, dedându-se la astfel de manifestațiuni. Între cei arestați; au fost mulți intelectuali și săteni veniți în delegații.

Pe la orele 5 jumătate d. a. cetățeanul Nae Zamfir Rusu, a fost arestat de un agent și doi jandarmi, cari după ce l'au lovit în chip brutal, în plină stradă cu paturile puștii, l'au dus la prefectură.

Aci a fost interogată în fața a doi generali, câțiva ofițeri superiori și câțiva civili.

— Ești în partid?, fuse întrebarea unui general.

— Nu, răspunse arestatul.

— Nu e adevărat — replică unul dintre poliști — am cercetat noi registrele clubului și te-am găsit înscris. De altfel, ai fost văzut vorbind cu avocatul Ionel Dumitrescu, secretarul organizației țărăniaste.

Arestatul vră să dea explicații, dar un colonel spunând că îi știe acum situația, l'a conștientat afară și l'a dat în primire unui maior. Acesta l'a dus, cu doi jandarmi în cazarma pedestrelor. Aci a fost dat pe mâinile unui sergent, căruia maiorul i a dat ordinele obișnuite.

Imediat Rusu a fost dus cu forța într-o cameră izolată a cazărmei și ușile au fost bine încuiate. Un soldat cu baioneta la armă ținea în respect pe nefericitul cetățean, în timp pe sergentul îi schingiua în chip sălbatec.

Pe la orele 2, când centrul Capitalei se mai liniștise, scăldat în sânge, vânăt și umflat la corp și cap, Rusu a fost scos pe partea cazărmei.

Sergentul îi mai dădu o ultimă lovitură cu tocul cismeii și strigă după el: — Să nu strigi, că te prind iar...

În beciurile poliției și în odăile ca-

zdrmii s'au auzit strigăle deperate până la ziuă.

Către orele 4 în zori, s'au văzut leșind, umflați la cap și schiopătând, zece de nenorociți, cari au susedo nenorocul să cadă în mâinile zeloșilor pazitori ai Constituției liberale.

Alegerile din Jugoslavia

A fost ales și un deputat român.

Agencia Rador ne transmite următoarea telegramă din B. Igrad:

După rezultatele definitive ale alegerilor, partidul radical al d-lui Pașici a obținut 120 mandate; partidul Radical 70, democrații 50, clericali 22, musulmanii și bosniacii 18, partidul agrar sârb 9, minoritățile germane 6, minoritățile române 1, social-democrații 3.

Restul până la 313 este repartizat între diferitele bărbăți politici, cari nu sunt înscrisi la nici un partid.

Trebuie menționat faptul că partidul radical al d-lui Protici, partidul comunist și cel republican, n'au obținut nici-un mandat.

Noua Cameră se va întruni în ziua de 18 Aprilie la Belgrad.

Banca Voluntarilor

Subscripțiile la Banca Voluntarilor înființată la Cluj au început cu foarte frumoase promisiuni pentru rezultatul final. În primele zile după trimțerea prospectului, s'au scris și plătit, numai la două bănci din Cluj peste două mii de acțiuni, unii plătind nu numai primul vărsământ de 30 la sută, adică 60 lei de acțiune, ci chiar suma integrală de 200 lei. Aceste semne îmbucurătoare ne face să îndemnăm pe voluntarii să se grăbească cu subscripția, pentru a ne putea da din vreme seama dacă putem sau nu să adunăm numai noi de noi, voluntarii, suma de 10 milioane lei.

Aceasta o pot face cu atât mai mult, cu cât acum se plătește numai 60 lei de acțiune și 10 lei spese de fondare de fiecare, urmând ca rata a două să li se ceară abia în toamnă, după recoltă, iar a treia și ultima rată, în iarnă. Fondatorii au făcut această mare ușurare, cunoscând condițiile de trai ale voluntarilor dela sate, anume în scopul ca fiecare să poată subscrie cât mai multe acțiuni și să le poată plăti cât mai ușor.

Dacă fiecare voluntar subscrie ce puțin două acțiuni, în valoare de 400 lei și pentru care va plăti acum numai 140 de lei, atunci adunăm exact suma de 10 milioane lei. Liste de subscripție s'au trimis la toate băncile românești din Ardeal, Bucovina și Banat.

Nou număr de teleten.

Magazinele Generale de Antrepotele pentru Ardeal S. A. a instalat o nouă stațiune telefonică Nr. 139.

1-1

Continuarea textului pe pagina 4-a.

costume de bărbați din stofă de lână veritabilă cu Lei 1600-2800
paltoane de iarnă din stofă de lână veritabilă cu Lei 1800-2900

MAGAZINUL DE HAINE
M. NEUMANN,
VIENA. BRAȘOV.

Știri din Banat

Timișoara, 20 Martie.

Solemnitatea depunerii jurământului. Soldații din contingentul 1923 au depus jurământul ieri, Duminică 18 l. c., în cadrul unei înălțătoare festivități militare.

În mijlocul pleții Unrei, unde au decurs solemnitățile, s'a ridicat un altar pentru oficierea serviciului divin. La ora 11 au sosit reprezentanții autorităților civile și militare, în frunte cu d-l gen. Găvănescul și d-l prefect Iuliu Coste. După oficierea serviciului divin, a urmat depunerea jurământului. Întâi au jurat românii gr. or. apoi cei catolici sârbi, catolicii și israeliții.

Nouile prețuri maxime. Consiliul comunal al orașului nostru a stabilit un nou preț maximal. În baza acestor prețuri - care intră imediat în vigoare - un kg. de zahăr va costa 30 de lei, carnea de vită cal l. 16 lei, cea de vițel cal. l. 16 lei, iar unsoarea - în loc de 54, cum era până acuma - a fost fixată la 60 de lei. În afară de prețurile de pe piață, au mai fost maxime și prețurile dela restaurante și cafele.

Proprietari amendați. Oficiul de închiriere al orașului nostru a amendat cu 10.000 de lei pe proprietarul Eugen Brock din Fabrică, fiindcă și-a transformat casa în fabrică fără de o prealabilă autorizație din partea acestui oficiu. Firma Luca P. Niculescu a fost amendată cu 5000 de lei, fiindcă a adăpostit într-o casă ce firma o are în Cetate, pe ampoiul ei Carol Klein, tot fără de autorizația oficiului.

Brock și firma Luca P. Niculescu au apelat.

Comerciantul Iohann Beer, speculant recidivist, a fost condamnat la șase luni și o zi închisoare, 3000 de lei amendă și detragerea brevetului de vânzare. Faptul că a fost condamnat la șase luni și o zi închisoare, atrage după sine și pierderea drepturilor civile.

Din inițiativa d-lui general Găvănescul se va da în ziua de 24 c. în sala Cercului militar, o mare serbare a copiilor, cari vor executa coruri, danțuri, recitări și jocuri sub conducerea d-nei Povelescu-Dima. Serbarea dându-se în folosul construirii de spitale sub impulsunea principesei moștenitoare, d-l general Găvănescul face un călduros apel la populație să dea sprijinul.

Zidire de școală. Ni se scrie: În 2/15 April 1923 la 2 ore p. m. se va ține în școala primară de stat din Hașfalău licitație publică pentru transformarea și relărgirea acelei școale cu suma preliminară de Lei 201.200 - Planul, preliminarul și condițiile de licitație se pot vedea la direcțiunea școalei primare de stat din Hașfalău, județul Târnava-mare.

Laborator Roentgen modern, cu aparatele cele mai noi, uzină electrică proprie, sub manipularea Dr. Papp Ludovic, Str. Orfanilor 25. Medic conducător Dr. Iuliu Fischer, specialist. Fotografii și transluminări precum și vindecări cu razele Roentgen și cu raze ultraviolete (cvarț), zilnic și în orice oră din zi.

Doctor Oprescu,

specializat la Paris

dă consultații zilnice între orele 12-1 și 4-5 p. m. Cabinet particular, Spitalul militar. 3714 1-9

Urcarea prețului de gaz.

Relațiunile schimbate ale întreprizei de gaz orăș., precum și scumpirea în genere a materialului trebuincios pentru producerea gazului, stipulează din nou urcarea prețului de gaz.

Consiliul orășenesc, luând în considerare aceste împrejurări, a hotărât în 14 Martie 1923 sub Nr. Mag. 5163-1923 că dela 1 Martie 1923 un m³ gaz de iluminat - de exploatare - sau de motor să se socotească cu Lei 6.75.

În acest preț unitar nu sunt socotiți cei 25 bani dare de stat, după gazul de iluminat.

Rugăm pe Onor. consumenți să binevoiască a lua ac astă urcare a prețului de gaz la cunoștință. 3710 1-2 Uzina de gaz orășenească.

Concertele Weingartner

Zilele de 14 și 15 Martie au fost un eveniment muzical pentru publicul amator de muzică, din Brașov. Weingartner cel mai mare dirigent al lumii a venit la Brașov fiind invitat de filharmonică, după-ce conduse 5 concerte simfonice la București. Prima seară (14 Martie) a fost o serată de „Lied-uri” din Schubert, Schumann, Brahms și compozițiile maestrului. Lied-urile au fost cântate de d-na Weingartner, acompaniată de soțul său la piano. Concertul a avut mai mult un caracter intim, debutând doi soți ca artiști. De sine înțeles serata a fost dominată de renumele mondial al artistului.

Calitățile de dirigent ale d-lui Weingartner s'au arătat în toată splendoarea în seara de 15, când a condus filharmonică. D-l Weingartner deși în etate de 60 ani a apărut energic și foarte vioi la pupitru. Mișcări elegante, gesturi nobile și temperament il caracterizează. Filharmonică ca totdeauna a fost la înălțime însă cu ocazia aceasta s'a putut vedea că interpretarea a fost retușată, de o mână de artist. Publicul a apreciat mult mai ales Allegretto-ul din simfonia VII de Beethoven și uvertura Leonora No. III cântată cu un elan care a culminat într'un prestissimo bullant. Acest concert a fost un adevărat eveniment muzical pentru Brașov.

Bibliografie

A apărut în editura Casei Școalelor: „Ce știa satul” de V. Al. Jean. Prețul Lei 15-.-. Depozitul general la „Cartea Românească”.

Biblioteca Minerva Nr. 38. Al. Dumas-Tatăl „Strigoii Carpaților”, tradus de Anghel și Iosif. Prețul Lei 3-.-.

„Meșterul” (Teatru, în versuri) de Adrian Maniu. Prețul Lei 10-.-.

„Cunoștințe Folositoare” Seria B. Nr. 15: „Alegerea Semintelor” de profesor C. Lacrițeanu. Prețul Lei 2-.-.

„Cunoștințe Folositoare” Seria A. Nr. 9: „Viața Plantelor” de profesor I. Simionescu. Prețul Lei 2-.-.

„Cunoștințe Folositoare” Seria B. Nr. 17: „Rădăcinile Bolșeviste” de Maior J. Mihai. Prețul Lei 2-.-.

„Cunoștințe Folositoare” Seria A. Nr. 10/11 L. Pasteur, „Viața și roadele muncii sale” de C. Motaș. Prețul Lei 3-.-.

„Muncă, Pricepere, Cinste”. Povestiri morale (premiată de Cartea Românească) de Pantelimon Diaconescu. Prețul Lei 10-.-.

„Suflete Alese” (Teatru Popular) de Serafim Ionescu. Prețul Lei 6-.-.

„Unirea, Plevna, Dacia” (Teatru Popular) de Serafim Ionescu. Prețul Lei 5-.-.

A apărut în editura: „Cartea Românească”: „Ți-aduci aminte” de M. Sadoveanu. Prețul Lei 25-.-.

Nr. Mag. 5781/923.

Publicațiune

Pe baza cererii regiunii I. agricole Brașov se aduce la cunoștință celor interesați următoarele:

Pe terenurile arendate forțat nu se va mai face în primăvara acestui an nici o lucrare agricolă - urmând - ca de îndată ce timpul va permite - să se înceapă lucrările de parcelare a terenurilor expropriate, și punerea în posesie a îndreptățiților la improprietărire.

Brașov, la 19 Martie 1923. 3718 1-1 Consiliul orășenesc.

Nr. 101/923.

3708 2-2

Publicațiune

Primăria comunei Zizin, județul Brașov vinde în ziua de 31 Martie 1923, ora 3 p. m. în cancelaria primăriei prin licitațiune publică însă numai cu oferte închise circa 30.000 kgr. fân.

Licitațiunea se va efectua la întregul fân, eventual la dorința concurenților se vinde și în 3 părți.

Prețul strigării Lei 150 pentru un kilogram, vadiu 10%.

Zizin, la 15 Martie 1923.

Ioan Potecă (ss) primar. Mihail Gădri (ss) notar.

Cești și răspândiți GAZETA TRANSILVANIEI

Domnii Abonați

ai ziarului care sunt în restanță cu plata abonamentului, sunt rugați ca de urgență să trimită costul abonamentului prin mandat poștal, contrar vom fi siliți a sista trimiterea ziarului.

Administrația.

Funcționar sau funcționară, cunoscând la perfecție

Stenografia și dactilografia

precum și limba germană, cu preferință și limba română, se caută spre imediată angajare contra salariu bun de către o firmă mondială d-na localitate.

Se angajează și un Practicant cu școala comercială.

Oferte sub „Firmă mondială” la Administrația acestui ziar. 3716 1-3

Lecții de limba română,

se caută de către un german (acasă, în strada Lungă). Oferte la Administrația ziarului. 3712

DOMNIȘOARA, șapte clase de liceu, caută post, ca corespondentă de limba română și lucrări de birou. Informațiuni la Administrația ziarului. 3711 1-3

ANUNȚ.

MINISTERUL COMUNICAȚIILOR

Direcțiunea Generală a Poștelor, Telegrafelor și Telefoanelor.

Se publică spre cunoștința amatorilor că în ziua de 1 Maiu 1923, ora 11 a. m. se va ține licitație cu oferte închise în cabinetul domnului diriginte pentru construcția unei remize de automobile.

Spre a putea fi admis la licitație, concurenții vor depune o garanție de 5000 Lei.

Doritorii pot lua cunoștință de planul și măsurătoarea, care se găsește în cancelaria d-lui diriginte al Oficiului Telegrafo-Postal Brașov I. Centrala.

Precum și la Direcțiunea Generală P. T. T. Serviciul de Arhitectură. 3704 3-3

Sosirea și plecarea trenurilor din gara Brașov.

- Valabil dela 1 Noemvrie 1922. -

Table with columns for 'Sosirea' and 'Plecarea' from Brașov, listing train types (Personal, Accelerat, Orient-Express), destinations (București, Oradea-mare, Arad, Făgăraș și Sibiu, Sf. Gheorghe, Zernești), and departure times.

Cinema-Apollo

(Teatrul Național)

Vineri, 23 și Sâmbătă, 24 Martie se va reprezenta

Lupul de mare

dramă criminală în 5 acte.

Contabil industrial,

bine lansat în contabilitatea industrială, cunoscând limbile: româna, germană și ungară, bine retribuit, se caută spre angajare. Oferte la:

Prima Fabrică de mobile

3701 2-3 din Miercurea-Ciuc.

Dactilografă,

se caută la Prima Fabrică de mobile din Miercurea-Ciuc, cunoscând bine limba română, eventual germană și ungară, spre imediată angajare. A se adresa ofertele la

Prima Fabrică de mobile

3702 2-3 Miercurea-Ciuc.

VINURI PRIMA CALITATE

de Ardeal și vechiul Regat cu Lei 15-20 p. litru se vinde la

Bodega Ioan I. Avrigeanu, Nr. 7. - Strada Prundului - Nr. 7.

Biroul de informațiuni și Expertize de păduri.

Face vânzări de case, păduri cum și evaluări, atât pentru cumpărători cât și pentru vânzători. Vânzări de materiale lemnoase de orice esență, ală pentru cine vrea să vândă, cât și pentru cine vrea să cumpere - face expertize de păduri, contra plata deplăsării sau comission, ne transportăm la domiciliu.

Biroul de informațiuni IOAN BULIGĂ, Azuga. Telefon (casă).

3810 17-0

„SAXONIA“

Întreprindere de reclame și anunțuri, Brașov, str. Princișe Carol Nr. 11. Telefon Nr. 29. (Kronstädter Zeitung).

Genție de publicitate.

Contracte speciale de publicitate cu toate ziarele din țară.

Organizație de reclamă sistematică, Proiecte și oferte gratuit.

3872 38-0